

Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle ehdotuksesta yhteiseksi toiminnaksi rikollisjärjestön toimintaan osallistumisen kriminalisoinnista Euroopan unionin jäsenvaltioissa (rikollisjärjestön toimintaan osallistumisen kriminalisointi)

Valtiopäiväjärjestyksen 54 b §:n mukaisesti lähetetään Eduskunnalle Euroopan unionin puheenjohtajavaltion Luxemburgin ehdotus yhteiseksi toiminnaksi rikollisjärjestön toi-

mintaan osallistumisen kriminalisoinnista Euroopan unionin jäsenvaltioissa ja asiasta laadittu muistio.

Helsingissä 8 päivänä lokakuuta 1997

Oikeusministeri *Kari Häkämies*

Lainsäädäntöjohtaja Jan Törnqvist

EHDOTUS YHTEISEKSI TOIMINNAKSI RIKOLLISJÄRJESTÖN TOIMINTAAN OSALLISTUMISEN KRIMINALISOINNISTA EUROOPAN UNIONIN JÄSENVALTIOISSA

1. Ehdotuksen tausta

Eurooppa-neuvosto hyväksyi Amsterdammassa 16 ja 17 päivänä kesäkuuta 1997 korkean tason työryhmän laatiman toimintasuunnitelman järjestäytyneen rikollisuuden torjumisesta. Suunnitelman kohdassa 17 kehoitetaan neuvostoa pikaisesti hyväksymään yhteinen toiminta, jonka tarkoituksena on tehdä kunkin jäsenmaan laissa rangaistavaksi rikollisjärjestön toimintaan osallistuminen. Eurooppa-neuvoston päätöksen toteuttamiseksi puheenjohtajavaltio Luxemburg on 8 päivänä syyskuuta 1997 Euroopan unionisopimuksen K.3 artiklan mukaisen aloiteoikeuden nojalla laatinut ehdotuksen yhteiseksi toiminnaksi (10407/97 CRIMORG 6).

2. Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Ehdotuksen artiklassa 1 on rikollisjärjestön määritelmä. Artiklassa 2 määritellään sellainen rikollisjärjestön toiminnan edistäminen, joka jäsenmaiden olisi säädettävä rangaistavaksi. Rikollisjärjestön toiminnan tarkoituksena tulisi olla tiettyjen, artiklassa lueteltujen rikosten tekeminen. Jäsenmaiden tulisi myös huolehtia näihin rikoksiin liittyvästä tehokkaasta oikeudellisesta yhteistyöstä. Artiklan 3 mukaan myös oikeushenkilö pitäisi voida tuomita rangaistukseen artiklassa 2 tarkoitetuista rikoksista. Artiklan 4 mukaan artikloissa 2 ja 3 tarkoitettujen rikosten tulisi olla rangaistavia riippumatta siitä, minkä jäsenvaltion alueella rikollisjärjestö sijaitsee tai missä se harjoittaa rikollista toimintaansa. Artikloissa 5 ja 6 on määräyksiä yhteisen toiminnan toteuttamisesta ja julkaisemisesta.

3. Ehdotuksen käsittelyvaihe

Ehdotusta on käsitelty sitä valmistelevan monialaisen työryhmän yhdessä kokouksessa. Puheenjohtajamaan tavoitteena on, että yhteinen toiminta voitaisiin hyväksyä loka-kuun loppupuolella pidettävässä työryhmän kokouksessa ja että se voitaisiin hyväksyä neuvostossa vielä tämän vuoden aikana.

4. Vaikutukset Suomessa

Suomi saattaa joutua muuttamaan rikoslakia niin, että rikokseen osallisuus olisi eräissä tapauksissa nykyistä laajemmin rangaistavaa. On myös mahdollista, että oikeushenkilön rangaistusvastuun soveltamisalaa joudutaan laajentamaan. Yhteisen toiminnan perusratkaisut ovat vielä siinä määrin avoimina, että vaadittavien lainsäädäntömuutosten laajuutta ei voida kovin tarkasti arvioida.

5. Valtioneuvoston kanta

Suomi suhtautuu periaatteessa myönteisesti Luxemburgin ehdotukseen. Ehdotusta olisi kuitenkin eräiltä kohdin tarkennettava. Yhteinen toiminta tulisi rajata niihin vakaviin rikoksiin, joita käytännön kokemusten mukaan harjoitetaan järjestäytyneissä muodoissa. Rikollisjärjestön toimintaan osallistuminen tulisi määritellä niin täsmällisesti, että vain selvästi moitittava osallistuminen tulisi kriminalisoinnin piiriin. Oikeushenkilön rangaistusvastuuta ei tulisi laajentaa sellaisiin rikoslajeihin, joissa tekijät vain satunnaisesti toimivat oikeushenkilöiden puolesta.

